

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za teje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Uredništvo, na katero naj se blagovoljko pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V državnem zboru

je bila 9. novembra zopet jedna tistih čudnih prikaznij, ki so samo v naši nemško-liberalnej Cislejtaniji mogoče. Ministerstvo je bilo od svoje lastne stranke zapuščeno, doživelo je popolno parlamentarno pobitje, vsled katere bi moralo odstopiti, ako bi se res držalo parlamentarnih principov. Minister Stremajer je rekel, ko se je obravnavalo o Wildauerjevem šolskem zakonu, „da se vladi v sedanjem trenutku ne zdi primerno, sklepati take postavbe, da, še več, ona ne vidi potrebe te postavbe, torej naj se ne sprejme.“ Ali Nemci so postavbo vendar sprejeli, svojega pristaša Stremajerja na cedilu pustili, in ministerstvo je žalostno glasovalo s federalisti proti lastni stranki!

Da je ta avstrijsko-nemško-liberalni parlamentarizem tako čuden, kakor naša svoboda, to priznavajo celo njegovi zagovorniki. „N. Fr. Pr.“ od 10. t. m. vzdihne v drugem članku: „Debata je imela dosti sitnih (unerquicklich) momentov, tako da prijatelj ustave ne želi, da bi se še dalje plela.“ To je kakor slaba vest! — Hujše, to se vé da, „Vaterland“ od istega dneva piše, namreč: „Današnja seja poslanske zbornice nij bila le najinteresantnejša, odkar se seje nadaljujejo, temuč tudi od začetka zasedanja, in če parlamentarni dogodki sploh morejo imenovati se epohodelujoči, bili so dogodki v zbornici pred škotskimi vrati denes taki.“ Ustavoverni „N. W. Tgbl.“ pa pravi: „Ministerstvo Auersperg nij imelo še nobenega tacega dneva. Prevaga je bila včeraj na desni strani, njen je bil dan.“

In bil je. Zlasti dva govornika sta ta dan ministerstvu grenke resnice povedala. Prvi je bil Poljak Czerkavski, drugi po-

slanec gorenjski bivši minister Hohenwart. — Czerkavski je ostro prijel ministerstvo, posebno Stremajerja očitajoč mu neiskrenost in dvojezičnost. Dejal je: „Naučni minister je ponavlja in tudi ob priliki zadnjega pota po Galiciji rekel, da je vlada za vselej popustila poskušanje germaniziranja (ponemčevanja) in da se jih ne bode več lotila. Ako je posrečilo nekej prejšnji vladi dolgej perijodi nezaupanja konec narediti, vidi se, da je sedanja vlada prevzela delo Herostratovo, poslopje v njegovih podlogah razmekastiti... Na podlogi, na katero se sedaj stopa, je nemogoče narediti urejenega pravnega stanja.“ — Stremajer je z neko ironijo odgovarjal, tako da sam „W. T.“, trdi da na tak način se ne morejo tako važna očitavanja otresati.

Hohenwart je govoril kot jurist in nekompetenco državnega zbora s citiranjem §. 12. postavbe od 25. maja 1868, katero ustavoverci kar ignorirajo, tako jasno dokazal, da mu nobeden nij dobro odgovarjati mogel stvarno; očital je ustavovercem prelom ustave. Rekel je ustavovercem ostro besedo, da oni, kakor na gospodarstvenem, tako tudi na političnem polju, vse rabijo, kar jim dobiček prinaša, na gospodarskem se včasih še sramujejo, to povedati, a „na političnem so to sramežljivost uže davnaj premagali in jasno izpovedali, da v politiki govori samo uspeh. Splošna tožba gre po deželi, gospoda moja, da veljava postavbe vedno globočje in globočje pada. Ako hočete to bolezen ozdraviti, spoštujte prvi postavbo, pokažite, da vam je postavba višje, nego vsak dobiček... Zavrzite to postavbo in s to zvestobo zakonitosti boste več dobrega storili, nego z dvanajstotico zakonov, ki nimajo

podloge. Duhove boste pomirili in zopet v čast spravili pravilo: Justitia regnorum fundamentum!“ Velike besede!

Hrvatski sabor.

Iz Zagreba 10. nov. [Izv. dop.]

Naš sabor se je po kratkem zasedanju zopet in sicer zopet na nedoločen čas odgodil, kakor je to uže navada v našem parlamentarnem življenju. Plod njegovih razprav je zakon o urejenju urbarskih zadev, in proračun za leto 1876. Razprava o proračunu je bila zavoljo tega zanimiva, ker je težajem njo opozicija svoj program točnejše in jasnejše razvila, nego kedaj poprej. Opozicija nij toliko vojevala proti saborskej večini, kolikor proti vladi, naši in ogerskeji, posebno pa proti pravoveljnosti nagodbe leta 1868. in njenej reviziji leta 1872. Program naše opozicije je v tem ličen programu opozicije v ogerskem saboru, da naša opozicija isto tako proti nagodbi z Ogorsko vojuje, kakor vojuje ogerska opozicija proti nagodbi z Avstrijo. Naša opozicija zahteva popolno državno samostalnost trojedne Kraljevine, in v daljnji perspektivi zapadnih Jugoslovanov, ogerska pak ono isto za „magyarország“. Razlikuje se pak program naše opozicije od programa ogerske v tem, da je naša opozicija za federalistično uravnavo avstro-ogarske monarhije, ogerska pa za razširjenje realnega dualizma v personalni. — Z negacijo pravoveljnosti hrvatsko-ogerske nagodbe, stopila je naša opozicija z odprtim obrazom pred politični svet. O njenih zadnjih ciljih nij nobene dvojbe več. Dr. Makanec šteje sedaj v saboru osem svojih.

Za bosenske begunce saborska večina

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

(Dalje.)

XI.

Nekaj mesecev potem sedi zopet vaški učitelj v večernem mraku pred svojim stanovanjem, kakor smo ga videli v prvem poglavju. Vendar razloček je mej nekedaj in sedaj, da razloček, in še velik.

Tedaj je slonel poln prelepih, presladkih mislij v srečo svojega edinega otroka, v svojo milejšo starost in ugibal je in razmišljal, kako prijetno bode nekedaj, ko se preseli v graščino k svojej hčeri graščakinji, kako bode kadil lahko najboljši tabak, pil cekinasto domače vino, da, in še nekaj, teh

porednih šolskih paglavcev se bode izgubil in povrh bode v česti in čislani imenu.

Akoravno ne stoprv denes, a vendar najjasnejši se prepriča učitelj sedaj o minljivosti, o goljufiji zlatih gradov, ki se prikazujejo sem tje, kakor ponočni meteor nad našimi glavami, in zopet zginejo brez vspeha, brez sledu, zapustivši edini žali, krvaveči spomin zgubljenega raja.

In kako bi bilo drugače? Pred kratkim časom je bila še učiteljeva Irena grajska slavljena nevesta, in denes je zapuščena sirota. Prej petičen, čislani grajski najemnik njegov gost in prijatelj sedaj tuj, nepoznan človek, prej njegova zakonska polovica vsaj sem ter tje prijazna in dobre volje, sedaj strupena kača, ki ga pika noč in dan, rekoč: „Poštenega ženina, gozdarja, si odpravil, ponosni graščak se je odtegnil sam.“

Da, ko bi to premišljeval dalje časa,

pri bi moral ob um, živeti bi ne mogel več.

Ko tako ugiblje in razdira učitelj svoje križe in težave, spomni se svoje najzvestejše, najljubše tovaršice, dolge pipe, katero zapali in spušča goste oblake dima v lipovo vejevje nad soboj, kakor bi hotel razgnati z njimi vse to nepopisljivo gorje, vso to strupeno prevaro iz svojih prsij, in biti zopet vesel in zadovoljen, kakor nekaj: s pipo tobaka in kupico brinjevca.

Mej tem, ko sloni učitelj utopljen v lepšo polovico svojega življenja, odpró se ležno, prav ležno vežne duri, in iz njih se prikaže sključena, starikava ženska podoba, ter približujoč se moškemu, sede na malo skladnico drv na dvorišču, podpre suho brado v koščeno perišče in molči, kakor da bi bila brez življenja.

Učitelj zapazi sicer vse to in spozna

nij nič v proračun postavila. To se pa ne sme vzeti, ko da nij nič postaviti hotela, nego to so branili baje obziri na visoko državno politiko. Mecenško darežljivost je pa pokazala saborska večina pri dovoljvanji stroškov za šolstvo. Za vsučilišče je dovolila 6000 gld., več, nego je vlada iskala. — Na slabo deželno upravo tožila se je saborska večina isto tako kakor opozicija. Vladin zastopnik Živković imel se je čemu naslušati! — Čisto poseben kapitelj so bile opetovane Makančeve interpelacije, in banovi odgovori na nje, zastran Gržanića, nahajajočega se zavoljo razžaljenja Nj. veličanstva v preiskovalnem zaporu. Banovi odgovori so bili taki, da se je videlo, kako težavno se izmej Scille in Charibde skoz poriva. Skoro bi se moglo reči, da vlada v tej zadevi nij brez krivnje, in da naši sodci nijso, neodvisni, kljubu zagotovljenej jim v zakonu neodvisnosti. Sicer je pa težko o tem kaj več poročati.

Jugoslovansko bojišče.

Ljubobratlić je pal s konja in si razbil roko na rami, in potem odpeljal se v Erceg Novi, kjer leži. Vodstvo namesto njega je tačas prevzel Peko Pavlović.

Iz Dubrovnika se brzojavlja glasilo ruske vlade, briselskemu „Nord“: Mej muzelmani v Hercegovini je veliko razburjenje. Pripravljajo se na splošno poklanje vseh kristijanov v Mostaru in drugod po mestih živečih.

Avstrijski korrespondenzbureau ima od tod telegram od 9. nov., da so vstaši pri Gačku vzeli neko kulo in zapodili Turke. Druga vstaška četa je razpodila provijantno kolono turško in ves živež vzela.

Iz Dubrovnika se dalje „N. W. Tagbl.“ 9. nov. brzojavlja: „Turški transportni parobrod „Assir“ je priplul brez potrebnega avstrijskega dovoljenja v „mare clausum“ pri Kleku in je izbarkal konje itd. Poveljnik avstrijske štacijsne ladije „Möve“ je protestiral večkrat. Turški poveljnik se sklicuje na zapoved svoje vlade. Ta dogodek je ostal do sedaj brez nasledkov.

Iz Zagreba se nam piše: Zadnje dni je bilo več bosenskih vstašev in tudi različnejših Turkov po Zagrebu videti.

Iz Knina se „W. T.“ brzojavlja 8. nov. Včeraj je prišlo 500 Turkov vstaše pri Tiskovcu. Po dvehurnem boji so bili Turki zapodeni.

Iz Cetinja se poroča: Pretečeno sredo so Turki iz Plaje in Gusinje hoteli nekatere vasi zažgati, a bili so od vstašev prijeti in tepeni. Izgubili so 100 mož. Druga četa Turkov je hotela Bajevico zažgati, a tudi tu so jih vstaši prijeti in pretepli.

V Moskvi se je ustanovil odbor ruskih gospé, ki nabirajo za Hercegovince in Bošnjake.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. novembra.

Notranje politične dogodke objasnimo denes v dveh spredaj stoječih uvodnih člankih.

Vrnitve države.

Na *Grškem* novo ministerstvo prav po grško ravna. Nasvetovalo je, da se kar 31 postav, ki so bile v prejšnji sesiji zbornice ob premalem številu poslancev sprejete, kar uničijo.

V *francoske* narodnej skupščini se je 8. nov. govorilo o novej volilnej postavi. Legitimist Franelieu je govoril za monarhijo in prorokoval Mac-Mahonu, da bode prišel s prihodnjo zbornico v konflikt.

V seji 10. nov. je bilo 6 členov nove volilne postave sprejeto. Pri sedmem je nasvetoval Rive naj se aktivni vojaki ne morejo voliti. Vojni minister je temu pritrdil, in pristavil, da naj se samo nekateri oficirji generalnega staba in teritorijalne vojske smejo voliti. Tako je bilo sprejeto.

Iz *Londona* se poroča iz Pulo-Penanga 6. nov.: Po poročilih iz Peraka oblegajo Malaji angleškega poslanika hotel. Iz Malake so bili Angleži izpodeni.

Angleški princ Waleski je prišel 8. nov. v Bombay, kjer ga je sprejelo 70 indijskih knezov, 200.000 ljudij je bilo navzočih, sijaj pri vходу v mesto velik.

V vseh bukvarnicah v Leipzigu je konfiscirala policija znano *Arnimovo* brošuro „pro nihilo.“

Dopisi.

Iz *Sevnice* 7. novembra. [Izv. dop.]

Po dolgem molčanju o našem malem trgu dovoljujem si denes nekoliko vrstic pisati, akoravno nemam nobenih veselih novic poročati.

V sredo zjutraj 3. t. m. ob 3^{1/2} uri umrl je, tukaj in v okolici obče znani in spoštovani trgovinski pomočnik in narodnjak gospod Matija Hartman, po kratki pa huđej bolezni. V petek 5. t. m. ob 1^{1/2}8 uri bil je sijajen pogreb. Pri sprevodu umrlega je osem malih deklic v belih oblačilih svetilo in s tem povečevalo svečanost. Po dokončanem cerkvenem opravilu zapeli so prijatelji umrlega pod vodstvom tukajšnjega učitelja gosp. D. milo nagrobnico: „Oj kak' denes pesen moja“, itd. Ostal bode ranjki pač vsakterimu, kder ga je poznal v vednem spominu.

On je bil narodnjak do zadnjega zdihljaja in podpiral je svoj slovenski narod v vseh okoliščinah kolikor mu je bilo moč; bil bi pa tudi še zanj dalje delal, ko bi ga nemila smrt ne bila tako zgodaj odtrgala temu svetu. Bodi mu zemljica lahka!

Pri tej priložnosti naj mi bode še dovoljeno nekoliko besedij o narodnem stanju in tukajšnji čitalnici izpregovoriti.

Pač moram z žalostnim srcem poročati, da je narodno stanje jako zamrlo, in čitalnica naša nekdanj tako živahna spi sedaj uže dolgo časa in nij ga človeka, da bi se nekoliko dela poprijel jo spraviti na prejšnji stan, akoravno je v tem malem okraji dovolj narodnjakov, kojim slovensko srce še vedno za dom bije. Torej slovenski domoljubi zdramimo se in delajmo za večje narodno probujenje, in ne držimo rok navskriž, da svet ne poreče v slovenske Sevnici je narod popolnem zamrt! Dala bi se posebno zdaj v dolgih zimskih večerih marsikaka slovenska veselica napraviti in spodbujali bi s tem še tudi druge ravno tako zamrle narodne zavode. Živeli potem Sevniki narodnjaci!

Iz *Materije* v Istri 9. novembra.

[Izv. dop.] (Otvorjenje naše „narodne učilne.“) Mej Tratom in Reko potujoči pitajo: „Što puca ovdje i zašto? A dočedši do svetišča narodne prosvete, vidi onda vsak potnik krasen slavolok pred lepim poslopjem z naslovom „narodna učilna“. Topiči (možnarji) grome poleg bele ceste, da odmeva ogromno. Povabljeni narod z detco se je brojno udeležil ove svečanosti.

Da tudi v bližnji Brezovici se denes ujedno isto tako odpira „narodna učilna“ na novem prostoru. Veselje in navdušenost je tu denes obča in velika. Izvrstni župan

urno svojo zakonsko družico, a dela se, kakor da bi ne videl ničesar. Le še gostejši dim iz njegove pipe naznanja, da se trudi z njim storiti nevidnega in nezavednega, ko bi se le dalo in bi se.

Starka videč vse to, in prezrši možovo namero, globoko vzdihne kake tri pota zapored, sklence koščeni roki, kakor v zagrnjalo nad mrklimi očmi in se zopet ne gane.

Dober opazovalec, in tak je bil vsaj nocoj, akoravno skrivaje učitelj, bi bil urno opazil, kako kapljejo debele solze slonečej starki iz oči, se razlivajo mej koščeni prsti po licu in dalje na kamenita, mrčna tla.

Učitelj nij mogel videti nikedar joka, še pri otrocih ne, ako je švignila mnogo potov prenašlo njegova brezovka, kaj še celó pri starih ljudeh, kakor je postavim njegova žena, ne da bi dejal, da jej to ško-

duje mnogo na lepoti, tega ne, a toliko več na ljubeznjivosti in milobi.

Da je bil učitelju nocojšen ženin jok še mnogo nepovoljniji, kot sicer, imelo je uzrok v tem, ker mu je vest očitala, da je tega vendar največ kriv on, samo on, ali njegova neprijazna osoda.

Zakaj je silil dekletu bogatega, skopega ženina, zakaj jej je budil misel na gospodsko življenje, zakaj zaničeval priprostega, a poštenega gozdarja?

Da, to nij bilo prav, to je bilo greh, jasno mu je zdaj pred očmi in razumno. In koliko bi dal, da bi se to ne bilo zgodilo nikedar, da, daroval bi mnogo, pol svojega življenja, samo take žalosti in nereda ne v hiši. Vsaj kako bi bilo lepo, ko bi gospodskega ženina ne bilo. Dekle bi bilo veselo, ako tudi ne najsrečnejši, žena bi ga ne pikala, in on bi v sredi svoje družinice kadil pipo tobaka, kakor nekedar,

in se ne potikal samec tukaj kakor puščavnik.

A zopet ti nesrečna pipa, ali nij ravno nedolžna smodka kriva, da je izostal ženin. In kupica brinjevca, njegov vsakdanji zajutrek. Tudi ona je pripomogla k tej nesreči, kajti vsa okolica govori, da najemnik sovraži žganje in kadenje bolje od naglavnega greha, in da to edino je krivo, da se je izneveril zagotovljenej nevesti. Da, ko bi se mogel maščevati nad pipo, nad brinjevcem in nad vsem, kar ga obdaja in bi kaj pomagalo to, storil bi vse, in se zaklel, da ne pogleda več pipe in kupe.

Tako pa je vse zastoj, storjeno je storjeno, kes je prepozno.

Ravno v poslednjih mislih zdrami učitelja njegova žena na skladišču, povzdigne roke proti njemu, kakor bi se hotela maščevati nad njim in pravi z jokajočim, zamolklim glasom:

g. Romualdo se je v odličnem govoru izrazil, da je danes njegovo veselje največje izmed vseh njegovih iz fantovskih dnij. Ali imate tudi drugod take izvrstne občinske glavarje?! Uzor vsej slovanskej duhovščini je pa tudi naš veleštovani g. Radivoj Kraljič, župniški namestnik. On se isto tako interesuje za naš narodni progres, kakor vsak izvrsten kristijan in slovansk naprednjak. V posebno srečo se pa tudi mora šteti ta kraj, da je dobil tako izvrstnega Perniškovega kolega in sosedo v Brezovici. Ta bode (g. Medja) hodil v Materijo petje učiti. Pernišek pa kmetijstvo v Brezovico. Govori so bili v obče prepričevalno navduševalni. Drugi kraj! applicatio fiat!

Domače stvari.

— (Banket Hubmajer.) V sredo večer se je zbralo 61 narodnjakov ljubljanske inteligencije v steklenem salonu ljubljanske čitalnice k skupnej večerji, napravljenej na čast sedaj začasno v Ljubljano prišlega slovenskega vstaškega vodje Miroslava Hubmajerja. Bil je to za vse udeležnike res jeden onih večerov, o katerih se sme z opravičenjem reči, da nam bode živo in vedno v spominu ostal. Razumeje se, da je bilo govorov in napitnic več. Urednik Jurčič je napil Hubmajerju kot možu dejanja; dr. Zarnik Nj. Vel. cesarju, ki je iz rodovine onih Habsburžanov, kateri so se stoletja borili zoper Turka; Potočnik vsem, ki se bore za krst častni in slobodo zlatno; Regali na edinstvo in združenje, bodimo vsi Slovani; dalje Hugo Turk, J. Gecelj in dr. Navdušeno je bil sprejet kratek pa krepek govor Hubmajerjev, v katerem je svoje trdno prepričanje izrekel, da bode slovanski narod gotovo priporil si svobodno bodočnost, in napil vsem onim, ki s peresom ali besedo na to delajo.

— (Slovenska gledališka predstava) 9. t. m. prinesla nam je jako dobro igro „Ženska borba“, s katero je dramatično društvo privelo „ad absurdum“ vse govoričenje, da mu uij mogoče finih francoskih veseloiger dostojno predstavljati. Z veseljem konstatiramo ta zdatni napredovalni korak, kojega smo se uže v pretekli sezoni ob priliki beneficne predstave gospdč. Podkrajškove „Ena se joče, druga se smeje“ radostno nadejali. Igra „Ženska borba“ ima

posebno v drugem in tretjem dejanji mnogo momentov, kateri se v rokah talentiranega igralca ko najhvaležnejši izkazujejo; in iste je vedela posebno gospdč. Podkrajškova (grofinja Antreval) s pravim in natančnim razumom porabiti. Njej je pripadla ta večer glavna naloga; pri dobrem vspehu pa itak glasna zasluga. In isto smemo o gospodu Kocélju potrditi, kojemu pa pripada kot režiserju dvojna zasluga. O izpeljavi njegove naloge moramo posebno še to omeniti, da je bil njegov prefekt (Mont-richard) po vsej pravici takov intrigant, kakor ga mora vesela igra kazati, akoravno ga pisatelj nij bil ravno v tem obziru omejil, temveč ga v nekaterih prizorih z nekakim tragičnim svitom obdaril. Gospodičina Ledarjeva je bila jako prijetna, ljubeznjiva Leonija, in je naivni značaj svoje naloge mnogo bolje izrazila, nego smo pri mladosti njenega gledališkega delovanja pričakovati smeli. G. Schmidt in g. Jeločnik sta nam vsak v svojem krogu popolnem ugodila, in vzlasti o zadnjem je izreklo občinstvo prav hvalilno mnenje. — Obžalovali smo današnje občinstvo ravno takih iger, kakor je bila „Ženska borba“ ne čisla tako kakor bi zaslužile, kajti gledališče, akoravno ne ravno slabo obiskano, kazalo je vendar preveč praznih prostorov. Pri prihodnji predstavi „Strehar“ nastopi prvikrat gosp. Kajzel v glavnej nalogi.

— (Iz Maribora) 10. novembra se nam piše: Strahoviti vihar je danes mej 11. in 1. uro o polu dne pri nas razsajal tako, da je na južnem kolodvoru teške vozove v tek spravil, in pri tej priliki se je primerilo, da je lokomotiva, ki ima nalogo, v dvoru vlak sestaviti, z vozovi od viharja gnanimi skupaj butil, in sicer tako hudo, da je en voz črez most na cesti 5 sežnjevisoko padel in več vozov je celó razdrobljenih na mestu ostalo, druge nesreče se nij zgodilo; akoravno je pod mostom živahna cesta, po katerej neprenehoma vozovi z blagom na kolodvor in iz kolodvora hodijo. Ali bodo tukaj tudi poredne roke iskali? — Pred dvema dnevoma se je tukaj poskusil nek podčastnik domačega polka ustreliti; revež se je tako nesrečno zadel, da ne more živeti, ne umreti, odtrgala mu je namreč krogla spodnjo čeljust, nos, eno oko in pol čela, in vendar siromak še danes živi. Motivi tega samomora nijso znani.

— (Iz Gorice) se nam piše: Beseda, ki jo je napravila dorenberška čitalnica v prid Hercegovskim in Bosenskim sirotam, bila je kljub slabemu vremenu dobro obiskovana. Vse programne točke so se prav dobro izvršile, posebno pa je dopadala igra „Visoki C“, igrana od goriških diletantov kajti, smelo rečeno, predstavljana je bila izborno dobro. Mlada deklamovalka gospdč. Ničeva iz Gorice, kaže veliko talenta in nadejati se je, da postane izvrstna moč na deskah, ki pomenijo svet. Za Hercegovce se je nabralo okolo 50 gld., in ostalo je še 8 kvinčev vina; dva kvinča sta bila za do-bitek tombole odmenjena. Po besedi je bil ples, ki je trajal do 4 ure zjutraj mej tem ko so se možaki pri izvrstnej dorenberškej kapljici počeno zabavali.

— (Iz Podgore pri Gorici) se nam piše: Te dni so nepoznani tatovi ulomili v tovarno g. barona Ritterja, blagajnico se silo odprli, a pričakovanega velicega plena nijso dobili, v kasi je bilo le 100 gld.

Poslano.

Važno za vsacega.

V vsih strokah, posebno pa pri kupovanju priljubljenih originalnih srečk opravičuje se zaupanje v firmo, na drugoj strani pa tudi zaradi množega prodajanja.

Posebno srečna in radi natančnosti in rečnosti je znana firma

Adolf Haas & Comp. v Hamburgu, katera se uljudno priporoča.

Dunajska borza 11. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	69 gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	35	
1860 drž. posojilo	110	50	
Akcije narodne banke	927	—	
Kreditne akcije	191	80	
London	113	90	
Napol.	9	16	
C. k. cekini	5	41 1/2	
Srebro	105	25	

Št. 8617.

(383—3)

Razpis natečaja.

Ozira se na naznanilo deželne vlade od 29. oktobra 1875 št. 8617, katero se bo razglasilo v deželnem zakoniku za Kranjsko in v Ljubljanskem časniku, o napravi 14 cimentarijskih (prvomerskih) uradov za Kranjsko, razpisuje se s tem natečaj za umestjenje 14 prvomerskih služeb, katere se bodo oddale.

Za cimentarije (prvomerske urade) v Ljubljani, Kamniku, Kranji, Radolici, Zgornjem Logatcu, Idriji, Postojni, Litiji, Rudolfovem, Krškem, Črnomlju in Kočevji tirja se sposobnost, določevati prvomersko dolgotne mere, posodne (votle) mere za tekočine in

„Le molči ti, ne pridi prav, ki nemaš srca v prsih za mé in za svojega otroka! Prej ali pozneje te zadene gotovo zaslužena kazen. Ženina, bogatega, imenitnega ženina si odpravil s svojo nerodnostjo ali hudobijo, kar je vse eno, zdaj pa še sebi spuščáš zadnje krvavo zaslužene krajcarje v dim v oblake. Kesal bi se in žaloval, ker si zakrivil toliko zlega in si ga, ne pa meni nič tebi nič živel tako tja v en dan, kakor da bi se ne bilo nič spremenilo.“

Izgovorivši starka zopet podpre suhi obraz v perišče in sloni kakor kamenita podoba.

Učitelj se sicer zgane pri teh besedah, bledina in jeza ga spreleti kakor senca, prva o žalostnem spominu, da je resnica kar pravi žena, druga o razžaljenem moštvu, da ga obira neprenehoma žena, ki bi morala biti po postavah, kakor pridigujejo v nedeljo gospod župnik, pokorna možu. Dolgo se bo-

juje, kaj mu je storiti in posled se prepriča, da se možakar nad žensko najbolje maščuje, ako jo pusti v miru. Torej se tudi on potuhne, porine pokrivalo še bolj na oči in spuščá še gostejše oblake dima v večerno nebo.

To je starki preveč. Nestrpljivo čaka in zre skrivaj skozi prste, kako se bode zagovarjal mož, a zdaj je niti poznati, niti opaziti neče.

„Kdo pa si ti, kdo pa sem jaz? Ali si tako obljubo prisegel pred oltarjem in si jo, da niti jezika več nemaš, kedar bi ga bilo treba,“ zakriči zdajci ženica iz vsega grla in se razkorači ponosno pred učiteljem.

„Jaz sem čestitljiv, spoštovan farni učitelj, ti si pa nadležna klepetulja;“ odvrne zdajci na pol smeječ se možak in baše novo luknjo tobaka.

„Tako, tako ti hinavec, ti goljuf, tako govoriš zdaj in pozabiš, kaj si trdil nekda-

Ženo imaš, in hčer imaš, pa nemaš srca. V nesrečo si jo pahnil, zdaj se pa še norčuješ iz nje in iz mene njene materje, ki skrbi in moli noč in dan za njo.“

„Res je, ali bolje bi bilo, ko bi bila laž. Kaj mi je bilo potreba tebe strupeni jezik in povrh še hčere, ki ti je popolno enaka,“ pristavi zopet še zbadljivejši učitelj in se obrne v nasprotno stran.

„Oh,“ zaječi zamolklo zdajci žena, stisne pesti, zaškriplje z zadnjimi škrbinami svojih čeljustij in plane srdita kvišku, kakor v maščevanje.

Ne vemo, ali vendar vsaj mala, skrivna ljubezen, ali strah pred hudobnim možem, jo zavrne, da ne položi svoje desnice prvič v tridesetletnem zakonu v sovražno namenu in ne odpahne po tej poti silni zapah svoje kipeče jeze, da se ohladi prevročega boja, ki se kuha z orjaškimi plameni v njenih prsih. (Dalje prih.)

suha telesa, določevati prvomersko trgovske teže in tehtnice, merske okvire in sode; za cementarijo v Ljubljani tudi še po okolnosti (eventuelno) sposobnost, prvomersko določevati plinomerstvo, končno za cementariji v Vipavi in Metliki sposobnost, meriti samo sode.

Da se dokaže ta sposobnost, se ima vsak prosilec pri cementarijskem uradu v Ljubljani praktično vaditi, kar bo okoli 8 dni trajalo in se bo 10. decembra 1875 začelo, potem se pa mora prosilec takoj podvreči preskušnji, pri kateri bo izpraševal c. kr. prvomerski nadzornik za Kranjsko v Ljubljani; ta preskušnja bo vsled §. 21. ministrskega ukaza od 3. aprila 1875 št. 45 Drž. zak. obsegala naslednje stvari:

1. Računanje s celinami, z navadnimi in desetinskimi drobci, pravila, po katerih se izračuni od podob in telesnih prostorij njih ploskev in telesna vsebina, kolikor se to rabi pri prvomerstvu.

2. Temeljita znanost o sistemi meterske mere in teže, njene podlage in posebnosti.

3. Znanost o postavah in ukazih, ki se tičejo merstva in utežstva, posebno pri cementariji.

4. Znanje, kako so sestavljena orodja, kakšna so, kakšni so aparati, in kako se vse to praktično rabi, kadar se upotrebuje pri cementariji.

5. Znanje, kakšne so mere, teže (uteži), tehtnice, in kakšno je sicer mersko orodje, katero je podvrženo cementariji, in tudi kakšna je snova, iz katere se vse to naredi.

6. Gledalo se bode tudi na praktično izurjenost pri rabi cementarijskih aparatov.

Tudi se zahteva znanost nemškega in slovenskega jezika v pismu in besedi.

Slehern prosilec naj oddaja svojo spisano prošnjo najdalje do

30. novembra 1875

pri okrajnem glavarstvu svojega bivališča, oziroma za prvomerski urad v Ljubljani pri mestnem magistratu v Ljubljani. V tej prošnji naj pove:

- koliko je star, kakšnega stanu je, koliko je v šolo hodil, kaj je dosihmal bilo njegovo opravilo;
- koliko on pozna cementarijo teoretično, koliko praktično, z ozirom na to se morajo tudi prilagati spričevala, ako jih ima;
- povedati mora, da bode navzoč na svoje stroške pri praktičnem poduku, ki se bo začel, kakor je gori rečeno, 10. decembra 1875;
- naznaniti mora, hoče-li preskušnjo napraviti, da doseže potrjenje sposobnosti za vse stroke prvomerstva, kakor so navedeni pri gori imenovanih cementarijah, ali samo v nekaterih in v katerih, končno
- povedati mora, ali prosi za kako prvomersko službo, katero določno imenuje, ali pa prosi sploh za eno izmed 14 razpisanih služeb.

Končno se še prosilci opozorujejo na to, da so dolžnosti sklenene z prvomersko službo določene v ministrskem ukazu od 3. septembra 1875 št. 45, in kolikor se tiče sklenitve službenega pogoja, omenjenega v §. 10, se sklenjajo ti pogoji uradno za določeni čas s prosilci, ki so bili sposobni spoznani za prvomersko službo, in odmerila se bode tudi plača vsakemu prvomerskemu uradu z ozirom na obsežek njegovih opravil.

Skrbela se je tudi, da prosilci, ako želé, proti povračilu stroškov lahko dobé postave in poduk, o katerih se bode izpraševalo pri preskušnji, kakor je to zgoraj v 3. točki povedano, ali pri okrajnem poglavarstvu, ali pri mestnem magistratu v Ljubljani.

Od c. kr. deželne vlade za Kranjsko
v Ljubljani, 29. oktobra 1875.

Št. 15061.

(391—2)

Razglas.

Štepanjski most bo zaradi popraviljanja od 15. t. m. naprej za vozove in ljudi do izvršitve popraviljanja zaprt.

Mestni magistrat v Ljubljani,
8. novembra 1875.

Hiša na prodaj.

V Idriji je v središču mesta trinadstropna hiša, z 13 sobami, kuhinjo, jako primernem hramom za krčmo in lepem, velikem vrtom, prostovoljno na prodaj; cena jej je 2500 goldinarjev.

Kupazeljni naj se blagovoljijo na uredništvo „Soče“ v Gorici obrniti. (393—1)

Št. 6549.

(388—2)

Razpis

2 štipendij in 4 mest za plačilo v deželnej sadje- in vinorejske šoli na Slapu pri Vipavi.

Za dveletno sadje- in vinorejsko šolo na Slapu v Vipavski dolini za prihodnje šolsko leto, ki se začne meseca novembra leta 1875 razpisujete se še 2 štipendiji po 120 gold. na leto za mladeniče ubožnih staršev iz Kranjskega, kateri so 16. leto dospeli, ki so krepkega života, trdnega zdravja in lepega obnašanja, ki imajo vsaj toliko šolske omike, kolikor se je da v ljudskih šolah pridobiti. — Prošnjiki naj svoje lastnoročno v slovenskem jeziku pisane prošnje, katerim naj prilože rojstveni in ubožni list, spričalo od g. župnika o lepem vedenji, spričalo o končani ljudski ali kaki večji šoli, in zdravniško spričalo, pošljejo, ako je mogoče, pa osobno izročé vodstvu sadje- in vinorejske šole na Slapu do

25. novembra 1. 1875.

Tudi se prejmo 4 mladeniči za letno plačilo 120 gold. za stanovanje in hrano in z 20 gold. šolnine v imenovano šolo, ki naj tudi svoje prošnje z ravno takimi spričali in dokazili, — le ubožnega lista nij treba — do 25. novembra t. l. vodstvu omenjene šole na Slapu izročé.

Sprejemajo se pa tudi taki učenci v to šolo, ki nemajo v šoli stanovanja in hrane, ampak ki le šolo obiskujejo, ter za to plačajo 20 gold. šolnine za celo leto.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, 5. novembra 1875.

Lekarna Piccoli.

„Kranjski“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počenec, uretralne in
maternične brizgice.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izlo. bi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenji in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začneta, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizločljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék užé poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajancev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatljica 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisaditih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatljica 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—136)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

9. novembra:
Razpisa: Kulturni iz Celja. — Mojanič iz Trsta. — Dicht iz Celovca. — Vogel, Različka iz Trsta.
Pri slovu: Kaiser iz Dunaja. — grof Pač iz Ponovlja. — Vakonik iz Litije. — Kraljič iz St. Jakoba. — Snoj iz Trsta. — Wolf iz Trebnja. — Zuparič iz Radovljice. — Tomazeti iz Trsta. — Terček iz Trebnja. — Kos iz Dunaja. — Ilavš iz Trsta. — Prager iz Grada.
Pri malici: Hirschler iz Dunaja. — Dirlh iz Vipave. — Schwarzl iz Grada. — Tausig iz Dunaja. — Pfeiler iz Rakega. — Peče iz Kaniza. — Burghard iz Dunaja. — Bacler iz Siska. — Costa iz Bukareste. — Vikner iz Dunaja. — Urbančič iz Turna. — Hočvar iz Postojne.

(361—12)

Adolph Haas & Co.,
Staats-Effecten-Handlung in Hamburg.

15. Novemb.

375,000

218,750

15,000

12,000

10,000

8,000

6,000

4,000

3,000

2,000